

Sosialismi ja vapaus

Sivistyneille taasen on sivistys tullut tavaraksi, kuten olemme nähneet. Heilläkään ei enää ole laisinkaan aikaa eikä halua etsiä totuutta sen itsensä tähden, eikä pyrkii saavuttamaan ihanteita. Jokainen hautoantuu erikoistutkimuksiinsa ja pitää hukkaan menneen jokaisen minuutin, jota hän ei ole käyttänyt sellaisen oppimiseen, minkä hän voi muuttaa rahaksi. Senpätähden koetetaan nykyään poistaa kreikka ja latina keskikouluista. Kasvatustopilliset syyt eivät vaikuta tässä niinkään paljon kuin pyrintö, että nuorisolle täytyy opettaa ainoastaan sitä, mitä se joskus "tarvitsee", s.o. voi muuttaa rahaksi.

Tieteen ja taiteen miehiltäkin on kadonnut kokonaisuuden harastus, pyrintö kaikenpuoliseen, sopusointuiseen kehitykseen. Kaikkialla vain yksipuolista ammattitutkimuksia. Tiede ja taide vajoavat käsityöksi. Tähänkin voi sovitaa Sokrateen sanat käsityöläistoiminnasta. Filosofinen taipumus on kuolemaisillaan — ainakin mainittujen luokkain keskuudesta.

Mutta sillä välin on syntynyt uudenlaatuinen työ, **työ koneen ääressä**, ja uusi luokka, **köyhälistö**.

Kone ryöstää työltä kaiken henkisen sisällön. Koneen ääressä työskentelevän ei enää tarvitse ajatella, eikä miettiä, hänen on vain ehdottomasti toteltava konetta. Se määrää mitä hänen on tehtävä, hän on vain koneen lisä.

Mitä tässä on sanottu koneen ääressä työskentelemisestä, koskee myöskin, vaikka yleensä pienemmässä kaavassa, manufaktuuri- ja koneiteollisuutta. Sellaisen käsityöläisen työ, joka valmistaa tuotteensa kokonaisuudessaan, on jakautunut moniin eri suorituksiin, joista jokainen valmistaa enemmän tai vähemmän yksinkertaisten tempujen kautta ainoastaan osan tuotteesta. Ja tämä on, kuten tunnettu, konetyön tienraivaaja.

Ensimmäinen seuraus, jonka yksitoikkoinen ja hengetön työ tuottaa proletaarille, on hänen henkensä näenäinen kuolettaminen.

Mutta toinen seuraus on se, että se yllyttää proletariaatin kappinoimaan liian pitkää työaikaa vastaan. Työ ei ole hänelle sama kuin elämä. Hänen elämänsä alkaa vasta sitten kun työ on loppunut. Sille työntekijälle, jolle elämä ja työ ovat samat, voi työn vapaus merkitä elämän vapautta. Mutta se työntekijä, joka elää ainoastaan silloin, kun hän ei työskentele, voi saavuttaa elämän vapauden ainoastaan vapautumalla työstä. Tämän viime mainitun työntekijäluokan pyrintöä ei luonnollisesti voi olla vapautumina kaikesta työstä, sillä työhön on elämän elto. Mutta heidän pyrintöjensä tarkoituksena täytyy luonnollisesti olla heidän suorittavanaan olevan työn rajoittaminen siihen määrään, että se jättää tilaa elämiselle.

Tämä on eräs nykyisten proletarien työajan lyhentämistä tarkottavan taistelun tärkeimpiä syitä; taistelun, jota vanhanlaiset talonpojat ja käsityöläiset käsittämättä vastustavat. Se ei ole taistelua pienistä taloudellisista eduista, ei pienestä palkan korotuksesta eikä työttömien luvun vähentämisestä; nämä tarkotukset voivat kyllä vaikuttaa mukana, mutta pohjaltaan se on **taistelua elämästä**.

Vielä kolmaskin seuraus johtuu siitä, että koneet riistävät työltä sen henkisen sisällyksen: proletarien henkiset voimat eivät uuvu elatustyössä, kuten muiden elatustyössä olevain, sillä ne ovat sen kestäessä käyttämättä. Sitä taipuvaisempi on proletari etsimään hengen toimintaa työn ulkopuolella, jos tämä vain suo jonkunlaista tilaisuutta siihen.

Köyhälistön tiedonjano onkin eräs nykyisen yhteiskunnan silmiinpistävimpää ilmiöitä. Kun kaikki muut luokat koettavat tappaa joutoaikansa niin hengetömästi kuin suinkin, pyrkii köyhälistö todellisella himolla sivistykseen. Ainoastaan se, joka on saanut vaikuttaa köyhälistön keskuudessa, voi täysin mitata tämän tiedon- ja valitushalun voiman. Mutta loitompana olevakin voi avistaa sitä, jos hän vertaa työväestön sanomalehtiä, aikakauskirjoja ja lentokirjasia siihen kirjallisuuteen, mikä on muiden yhteiskuntakerrosten mieleen.

Ja tämä tiedonhalu on aivan vapaa kaikista itsekkäistä harastuksista. Tieto ei voi auttaa koneen ääressä työskentelevää työntekijää eikä kohottaa hänen tulojaan. Jos hän etsii totuutta, niin hän etsii sitä, sen itsensä vuoksi, eikä aineellisen voiton tähden. Sentähden ei tyydykään pieneen erikoisalaan; hän suunnata katseensa kokonaisuuteen; hän tahtoo käsittää koko yhteiskunnan, koko maailman. Vaikeimmat arvotukset houkuttelevat häntä enemmän, hän kääntyy erityisellä mieltymyksellä filosofisiin ja metafysiikan kysymyksiin; on usein vaikea saada haaveiluista todelliseen maailmaan.

Ei tiedon määrä, vaan tietoon pyrkiminen tekee filosofin. Ateenalaisen ylimyskunnan loistavain ajattelijain filosofinen henki herää uudelleen halveksituissa, tietämättömissä proletareissa. Mutta tämän hengen vapaa kehittäminen ei ole mahdollista nykyisessä yhteiskunnassa. Proletaareillehan ei ole varoja opinnoihin, ei johtoa järjestykselliseen opiskeluun, he ovat suunnitelmia puuttuvan itseopiskelun kaikkien esteitten ja sattumain alaisia, ja ennen kaikkea heillä ei ole tarpeeksi joutoaikaa! Tiede ja taide jäävät luvatuksi maaksi, jota he etäältä katselevat, jonka omistuksesta he taistelevat mutta johon he eivät voi asua.

Sosialismin voitto vasta avaa köyhälistölle kaikki sivistyksen lähteet; sosialismin voitto vasta voi lyhentää elatustyön vaati-

man ajan niin lyhyeksi, että työntekijällä on tarpeeksi aikaa hankkia itselleen riittävästi tietoja. Kapitalistinen tuotantotapa herättää köyhälistön tiedonhalun, sosialistinen tuotantotapa yksin voi sen tyydyttää.

Ei **työn vapaus**, vaan **vapaus työstä**, jonka koneet tekevät suuressa määrässä mahdolliseksi sosialistisessa yhteiskunnassa, voi tuottaa ihmiskunnan elämän vapauden, taiteellisen ja tieteellisen toiminnan vapauden, jaloimman nautinnon vapauden.

Tuo onnellinen, sopusointuisa sivistys, joka tähän saakka on ainoastaan kerran esiintynyt historiassa pienen ylimystön valiojoukon etuoikeutena, tulee kaikkien sivistyskansojen yhteisomaisuudeksi. Minkä edellisille tekivät orjat, sen tekee näille koneet; he tulevat kaikki nauttimaan elatustyöstä vapautumisen kohottavaa vaikutusta, tarvitsematta kuitenkaan ottaa kaupantavain vaikutuksia, joiden kautta Ateenan ylimyskunnan orjatalous vihdoin lamantui. Samoin kuin nykyisen tieteen ja taiteen apukeinot ovat paljoa korkeammalla, kuin kaksituhatta vuotta sitte, samoin kuin nykyinen sivistysmaailma on paljoa korkeammalla pientä Kreikkaa, samoin tulee sosialistinen yhteiskuntakin kohoamaan siveellisessä suurudessa ja aineellisessa hyvinvoimissa paljoa korkeammalle kuin tuo loistavin yhteiskunta, minkä historia tähän saakka

Tarmokasta taisteluintoa alkavalle vuodelle

Toivottavat:

HANNA, WYO.
perhe, *
Norman, Mary ja F. Justen,*

SAN PEDRO, CAL.
Mrs. All Scott, *
Henry Mäkelä, *
M. Koski, *
Willie Hukkanen, *
Anna, Eino ja John Carlson*
Mary ja Isaac Hietala ja lapset, *
Sigrid ja Aaron Salmi, *
Andrew Metsälä, *
Anna ja Harry Halvarsen,*

SEASIDE, ORE.
Taimi, Hanna ja John Palo,*
Mrs. Selma Niemi ja perhe,*
perhe, *
perhe, *
perhe, *

ASHTABULA, OHIO.
Matti, Senja, Kerttu, Yrjö ja Juudit Forss. **

ASTORIA, ORE.
Einar Christensen, **

NEW CASTLE, WASH.
Olga, Eilina ja John Niva,*
Reino, Lydia, Lauri *
Erikson, *
Maria, Elias Hyytiäinen *
lapsineen, *

SAN PEDRO, CAL.
Hilma, Otto, Arvid, Ellen, Jani ja Kalle Mathlin. *
Mrs. Liina Suutar, *
Mrs. C. Tillman ja lapset,*
Hilma ja Sakari Salo.

PALISADE, MINN.
Irma, Olga ja Carl Laine, *
John Koivunen, *
Mildon, Valter, Helmi ja Erik Toppila. *
Edwin, Mary ja E. Koski, *
Ellen ja Otto Tuomisto, *
Anna ja Theodor Westerf. *
Abel ja Helmi Nyman. *

EVERETT, WASH.
Mrs. ja Miss ja Mr. Matt Laitinen. *
Miss Sohvi Nikunen. *
Mrs. Saima ja Mr. Walfrid Wiljo ja Ingrid Ojala. *
Fred Ojala. *
Mrs. ja Mr. Vick Luoma *
Mrs. ja Mr. John Luoma. *

SAND COULEE, MONT.
Hilma ja Matti Mäki perheineen *
Walter, Weyn, Pauli, Hilma ja Viktor Palo. *

LAKE COTUM, SASK., CAN.
Ville Nurmio. **
Matt Pelto. **

CATALDO, IDAHO.
Marja ja Victor Luoma, Ida ja Wm. Herlin. *
Martha Herlin. *
Onni Herlin. *
Kyllikki Herlin. *
Mertsi Herlin. *
Olga ja Enok Sipola. *
Ester Sipola. *
Matti Wuolle. *
Mikko Mäki. *
Katri ja Jacob Polak. *
Walfrid Victor Polak. *
Ruka ja Tovi Wäisänen.

Onnellinen jokainen, jonka on sallittu käyttää voimansa tämän jalon ihanteen toteuttamistaistelussa!

Uudistakaa tilauksenne ajoissa ettei lakkautusta lehden lähettämisesä tule tapahtumaan!

OPETELKAA LAULAMAAN

Lasten Laulukirja

nuottipainos

on hiljattala valmistunut Toverin kustannuksella ja tarjotaan tilattavaksi. Hinta pehmeissä kansissa 25 senttiä ja kovissa kansissa 35 senttiä. Tämä kirja on ensimmäinen nuotella varustettu lasten laulukirja suomalaisessa kirjallisuudessa. Hankkikaa se lapsellenne.

TOVERITAR, Box 99, Astoria, Oregon

— Työläinen, ellet ole vielä yhtynyt järjestösi, niin yhdy viivyttelämättä. Joukkosi kutsuu sinua, järjestösi on sinua vailla ja etusi eivät tule ajetuksi muuten kuin liittymällä järjestösi.

Milloin on Toverittaren tilaajamäärä 10,000?